

Foto: Peter Chvostek

Milé študentky, milí študenti,

vítam Vás na 21. ročníku Detskej univerzity Komenského a musím Vám povedať, že Vás čaká skutočne bohaté leto. Deväť skvelých prednášok a devätnásť workshopov, to je spolu 28 dní nových vedomostí a zážitkov. Môžete si byť istí, že po týchto prázdninách sa vrátite do školy ako iní ľudia – a najmä budete o krok pred ostatnými spolužiakmi. Gratulujem Vám, k tomu, že CHCETE a dobrovoľne strávi-

te dva mesiace vašich prázdnin s nami a DUK. Som presvedčený, že neoľutujete! Vďaka patrí aj všetkým rodičom, ktorí sú ochotní obetovať čas svojho voľna, aby ste sa mohli vzdelávať. Rovnako ďakujem tým, ktorí ani v týchto ťažkých časoch neváhali a podporili Detskú Univerzitu Komenského 2023. Špeciálna vďaka patrí páňovi rektorovi, prof. Marekovi Števcíkovi, za podporu pri

organizácii DUK, Bratislavskému samosprávnemu kraju

a jeho predsedovi Jurajovi Drobovi, ktorý sa o nás stará aj počas rekonštrukcie Divadla Aréna a Radošinskému nainštalovaniu divadla, ktoré nás prichýlilo vo svojich priestoroch.

Prajem Vám krásne leto plné nových poznatkov, nezabudnuteľných chvíľ a kamarátstiev!

*Juraj Kukura
Riaditeľ Divadla Aréna
a zakladateľ Detskej
Univerzity Komenského*

Na DUK-u už po druhýkrát! / Srdečne Vás zdravlia editori tohtoročných Novín DUK / Otázka týždňa: Čo ma robí šťastným/šťastnou? / Pre všetkých oddaných knihomoľov a knihomoľky! / Hor sa na letné výlety (po Bratislave)!

Na DUK-u už po druhýkrát!

Čo mám rád/a na DUK a na Novinách DUK?

Otvorenosť, ľudskosť a v neposlednom rade hravosť... Asi začnem tým, že Detskú Univerzitu Komenského vnímam ako jedinečný koncept, ktorý už „fičí“ ne jeden to rok. Aby som bola presná, príbeh DUK sa započal už v roku 2003. A som nesmierne rada, že tohto magického príbehu môžem byť opäť (hoci len malou) súčasťou.

Po pandémie, v roku 2022 bola DUK po prvý raz otvorená pre plný počet denných študentov a študentiek a rovnako aj pre neobmedzený počet online študentov a študentiek. Čiže už sa nemuseli všetci skrývať len za nudnými obrazovkami

počítačov. Bolo pre mňa veľmi podnetné vidieť ako ich DUK naozaj úprimne baví a zaujíma. Inšpiratívne bolo počúvať ich rozhovory o jednotlivých prednáškach, o sprievodných workshopoch a aktivitách, či napríklad aj o rôznych nemalých dobrodružstvách, ktoré spoločne zažili. Taktiež krásne je pozorovať koľko nových priateľstiev sa na DUK rodí... Noviny DUK – to je jednoducho kreatívne miesto, kde sa môžu, v skratke povedané, vypísať. Môžu si trénovať svoj písomný prejav a hrať sa so slovíčkami a svoje myšlienky radostne „ukladať“ na papier.

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

Detskú Univerzitu Komenského vnímam ako veľmi podnetný a inšpiratívny spôsob ako stráviť prázdninový voľný čas. DUK je vhodným „nástrojom“ ako možno vstúpiť do sveta lásky k múdrosti, kultúre a objavovaniu, ktoré budú študenti DUK-u vo svojom budúcom pôsobení vo svete dospelých viac než potrebovať.

Na Novinách DUK mám zo všetkého najradšej spoločné stretnutia celej redakcie, kde preberáme zážitky všetkých našich redaktorov, ktorí o nich písali články alebo sa o ne podelili inou formou.

*Michal Onduš,
editor Novín DUK*

Srdečne Vás zdravlia editori tohtoročných Novín DUK

Milé študentky a milí študenti DUK,

volám sa Dominika, ale mnohí ma skôr prezývajú DomDom, a pochádzam z malebnej Bratislavy. Žijem tu celých 24 rokov a vyzerala to tak, že ešte nejakú chvíľu budem. Aktuálne som ukončila svoje päťročné štúdium na Vysokej škole múzických umení v Bratislave na Katedre divadelných štúdií – čo v preklade znamená, že sa venujem teatrologii. Áno viem, znie to všakovako, ale je to veda o divadle. Moja vysokoškolská púť teda má svoj koniec mojej milovanej Alma mater. Ten čas naozaj neúprosne rýchlo beží, je to veru silný a nerovný protivník. Preto si užívajte každú možnú chvíľu, verte mi, ne-

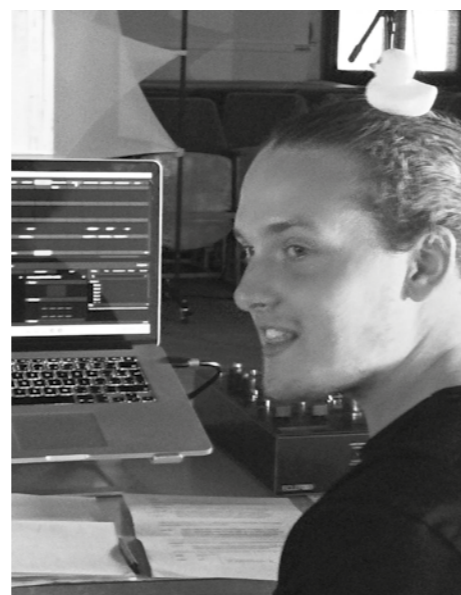
budete ľutovať. Priznám sa, na jednej strane vám veľmi závidím milé študentky a milí študenti DUK, a zároveň na strane druhej vás aj veľmi obdivujem. Máte chuť posúvať

Milé študentky a milí študenti Detskej Univerzity Komenského 2023,

srdečne Vás víta minuloročný redaktorsko-editorický tím, aj keď o jednu hlavu kratší. Jeho súčasťou som opäť aj ja, Michal Onduš. Teda Michal. Keďže som hanblivý, napíšem svoj stručný medailón v tretej osobe. Michal je ešte stále študentom Divadelnej fakulty Vysokej školy múzických umení, čo má za následok, že jeho kreatívne šľavy vytrysknú aj tam, kde netreba, napríklad pri písaní akýchkoľvek literárnych žánrov. Má rád hudbu, divadlo, bla bla bla. Avšak najradšej zo všetkého varí. Poznať ho mô-

žete z minuloročného sedenia na redaktorskej stoličke Novín DUK. Avšak tento rok to rozhodne nebude iné! Dost však bolo sebaaprezentácie! Tento rok Vám budeme opäť prinášať články o témach od výmyslu sveta, zdieľať vaše názory, pohľady, postoje a skúsenosti a takisto pozorne sledovať program Detskej Univerzity Komenského, ktorej dvadsiaty prvý ročník je až do prasknutia naplnený vzrušujúcimi prednáškami snád zo všetkých oblastí ľudského bytia, workshopmi, ktoré na študentstvo vyvalia jeden zážitok za druhým a mnoho iného.

*Michal Onduš,
editor Novín DUK*

sa vpred a poznávať nepoznané aj počas letných oddychových prázdnin. Ale ak by som vám mala trochu bližšie priblížiť moju „maličkosť“, tak asi nemôžem nespomenúť tú zásadnú skutočnosť, že som milovníčka všetkých možných druhov umenia (a zvierat, hoci mačky sú na prvom mieste) a môj dia-pazón záujmu nie je nijako oklieštený – od hudby, fotografie, literatúry, cez maliarstvo, sochárstvo, až po ťažšie uchopiteľné súčasné umenie a v neposlednom rade divadlo, pre ktoré moje srdce tak horľavo „horí“ ešte stále. Tak hor sa do nových neprebádaných dobrodružstiev, aktivít a prednášok!

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

Otázka týždňa: Čo ma robí šťastným/šťastnou?

Ahojte. Volám sa Adam Cadmon Tchambak, som novým členom redakcie, mám 11 rokov a šťastným ma robí veľa vecí, vlastne takmer všetko, čo bežne zažívam. To, že ráno vôbec vstanem a vidím svojich blízkych, že vidím ráno vychádzať slnko, že po daždi vidím dúhu, že si dám dobré jedlo, pozriem si dobrý film, že stretnem zaujímavých ľudí alebo aj to, keď niekedy vybehnem niekde do prírody. Šťastný som aj vtedy, keď ma niekto pochváli

za dobre odvedenú prácu alebo keď sa schuti zasmejem s mojimi blízkymi kamarátmi a kamarátkami. Každý deň mi dáva veľa dôvodov na to, aby som sa tešil zo života, ktorý tu žijem. Najšťastnejší som ale vtedy, keď sa mi podarí niekoho potešiť alebo niekomu dokonca pomôcť. Vtedy zaspím spokojne a so šťastným úsmevom na tvári. 😊

*Adam Cadmon Tchambak,
11 rokov, redaktor Novín DUK*

V živote všetci očakávame, že ozajstné šťastie nám prinesú obrovské úspechy, peniaze či dovolenky. No aj keď je to pravda, nikdy život neoceníme tak ako treba, keď budeme oslepení týmito cieľmi. To krásne na šťastí je práve to ako i najmenšia skúsenosť, tá nami nepodstatná, nám prinesie motiváciu do života,

čím sa stane podstatnou. Možno šťastie sa práve skrýva v každodenných maličkostiach a naozaj šťastný človek je ten vnímavý. Možno celé čo treba k životu je byť v prítomnosti a v zlých chvíľach sa pridržať nežných úsmevov, slabých lúčov slnka ako záchranného kolesa, ktorým sa zachránime pred utopením. Možno liek proti bolesti sú naši blízki, slová pochopenia, vrúcne objatia, v ktorých sa stratiš v prítomnosti toho druhého. Keď si uvedomíš, že najlepší psychiater je človek, ktorý ťa vypočuje a neodsúdi. Niekedy ticho je viac ako tisíc slov, keď sa ti zahľadí do tvojich očí a uvedomíš si: Keby ma nemiloval, už by tu nebol. Keď sa zasmeje na najúbohejšom vtip, ktorý si kedy vypustila z úst, lebo vie aké to je. Uvedomíš si, že možno toho človeka si si nikdy nezaslúžila, keď až po takom dlhom čase si sa zobudila a uvidela, že piesočnatá a suchá zem, po ktorej každodenne chodíš už nie je taká, pretože on je tam, s krlhou v rukách

polievajúci kvetinový záhon. Samozrejme, aj keby to bola tá najväčšia pustatina tvoje nohy by pokračovali ďalej, krok za krokom, no možno by sa nikdy nedostali do cieľa keby nebolo jeho. Jeho povzbudení, jeho oči v ktorých vidíš, že ti úprimne verí a možno je jediný, ale na tom nezáleží lebo on tam je. Víťazstvo by nikdy nebolo také sladké, také podstatné, keby nebolo jeho slovo: Som na teba hrdý! A vtedy stopercentne vieš, že šťastie v živote si už našla. Že má dve vnímavé oči a úsmev darovaný iba tebe. Že má dve ruky, ktorými ťa po každom páde zdvihol aj keď si odmietla pomoc, lebo si bola príliš hrdá, a že má dve nohy, s ktorými by ťa sprevádzal až nakoniec. Práve vtedy tie malé nepodstatné veci sa zmenia na tie podstatné. A prekvapená si uvedomíš, že napriek všetkým monštrám v živote si naozaj ŠTASTNÁ.

*Salome Bočkovayová,
14 rokov, redaktorka Novín DUK*

by som pokračovať a pokračovať, ale niekedy je zásadné povedať stop...

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

Otázka týždňa: Čo ma robí šťastným/šťastnou?

Mám šťastie, že som dostala šancu od redakcie a môžem písať do týchto novín a tak aspoň mojou troškou poslať svoje poslanstvo čitateľom, rovesníkom... našej generácii. Človek pozná formulu: Som

šťastná, že som zdravá, že mám rodinu, milujúcich rodičov, súrodencov, že sme všetci zdraví, že mám fajn kamošky a že sa mi v škole darí... Píše, či hovorí sa to veľmi ľahko, no položme si otázku, či to je naozaj také jednoduché a všedné zažiť tento stav. Čo sa skrýva za fungujúcou rodinou, zdravím a pevnými priateľstvami? Zamyslela som sa nad položenou otázkou a za seba môžem povedať, že som šťastná, keď som so sebou spokojná. Keď sa mi niečo podarí, o čo sa usilujem, keď doma pomôžem, keď urobím radosť dedkovi alebo

milo prekvapím kamošku. Keď sa naučím na písomku či odpoveď, aj keď sa mi nechce, a za odmenu dostanem dobrú známku. Som šťastná, keď zvládam veci, ktoré sa odo mňa očakávajú, keď si spokojná sama so sebou líham spať a všetko je v normálnych koľajách. Keď veci fungujú ako majú a ja som k tomu prispela tiež. Nenaháňajme sa preto za šťastím, to si nás nájde samo. Myslím, že človek je vo všeobecnosti šťastný, keď je užitočný. Skúsme byť preto dnes šťastní. Zavolajme babku, dedkovi, upratajme si za

sebou skôr ako sme na to vyzvaní, vynesme smeti, uvoľníme miesto v MHD staršiemu, pomôžeme spolužiakovi vypočítať príklad či zavolajme kamoške len tak, lebo sme ju chceli počuť, ako sa jej darí. A za odmenu uvidíme ozajstné šťastie v očiach rodičov, v tvári babky či ho budeme počuť v hlase kamarátky.. A ku koncu dňa pošepnime mame či ockovi, keď nám prídu zaželať dobrú noc, že sme šťastní, že ich máme..

*Ester Lorincová, 12 rokov,
redaktorka Novín DUK*

Veľmi mnohovrstevnatá otázka. Pokúsím sa vyvarovať všakovakým filozofickým táraninám, ktoré sice majú pri debatach o šťastí svoje miesto, priestor a validitu, no ako už zo skúseností vieme, keď sa vydáme na dobrodružstvo myslenia, nemusí to vždy dopadnúť príjemne; tobôž pre našu dušu, ktorá dostáva v súčasnej dobe „na frak“ takmer z každej strany. Žijeme vo veľmi komplikovanom svete. Tisíce rokov sa ako ľudský druh snažíme pochopiť či poodhalit mechanizmy, alebo ak chcete zákonitosti toho priestoru, ktorý obývame a nazývame našim svetom, domovom či útočiskom. Avšak napriek urputnej snahe, stále sme neprišli na koreň všetkým javom a veciam, sprevádzajúcim

našu cestu životom. Zaiste vieme oveľa viac ako vedeli naši predkovia, nás to však neuspokojuje. Túžime vedieť, poznať, skúsiť stále viac a viac. Je nám toto baženie vlastne vlastné? Pravdaže. Táto vlastnosť rozhodne nie je nóvum, nebyť nej, prakticky by sme tu dnes neexistovali a nečítali Noviny Detskej Univerzity Komenského. Naša archetypálna, teda faustovská túžba sice prináša jarmo poznania, no zároveň nezaručuje, že s poznaním rastie aj šťastie alebo radosť z poznaneho. Uvedomujúc si šírku toho, čo je ešte neprebádané a nepoznané, zabúdame na to, čo sa nám už odhalilo podarilo, strácame hlavu v oblakoch, traktátoch, štruktúrach, mikroskopoch,... a zabúdame na to, že žijeme v prítomnosti.

Presne toto je to, čo sa aj mne osobne často stáva. S hmlou pred očami nevidí človek maličkosti, ktoré ho dokážu rozradostiť viac ako šošovka Webbovho teleskopu, alebo spisy A. P. Čechova. Ak by som mal teda zodpovedať úvodnú otázku úprimne, ostáva mi iba tvrdiť, že neviem. Viem však čo mi na šťastí uberá (vyššie menované), a preto želim sebe a mnohým ďalším ľuďom s podobným stavom mysle a duše viac „otvorených očí a myslí“. Pretože práve z maličkostí a malých krôčikov je celé naše univerzum poskladané.

*Michal Onduš,
editor Novín DUK*

Foto: internet

Pre všetkých oddaných knihomolov a knihomolky!

Na známosť sa dáva, že v prvom čísle našich Novín DUK 2023 Vám, milí čitatelia a milé čitateľky, prinášame vynikajúce knižné tipy. Tak hor sa do čítania, pretože dlhý, strastiplný a úlohami naplnený školský rok je jednoducho preč. To znamená jediné... vytužený oddech a miesto na čítanie nových či obľúbených knižných titulov...

Hurá do lesa, ale nie hocijakého – knižného!

Položili ste si niekedy otázku, ako sa majú stromy? Kde sa vzali? Ako zaspávajú? Či ich dokonca niečo trápi? Aká je ich obľúbená farba a či majú svoje obľúbené miesto v lese? Alebo naopak, či dokážu byť šťastní? Ak nie, nič sa nedeje. Slovenský autor Michal Legiň s ilustrátorkou Miriam Horňákovou

svojich malých (i veľkých) čitateľov a čitateľky v knihe *Kedy stromy spievajú?* pozývajú na spoločné, niekoľkostranové zelené dobrodružstvo, v ktorom im objasnia celú záhadnú problematiku našich lesných – listnatých i ihličnatých – priateľov. A to nehovorím o samotných ilustráciách. Je to balzam na dušu (i oči!).

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

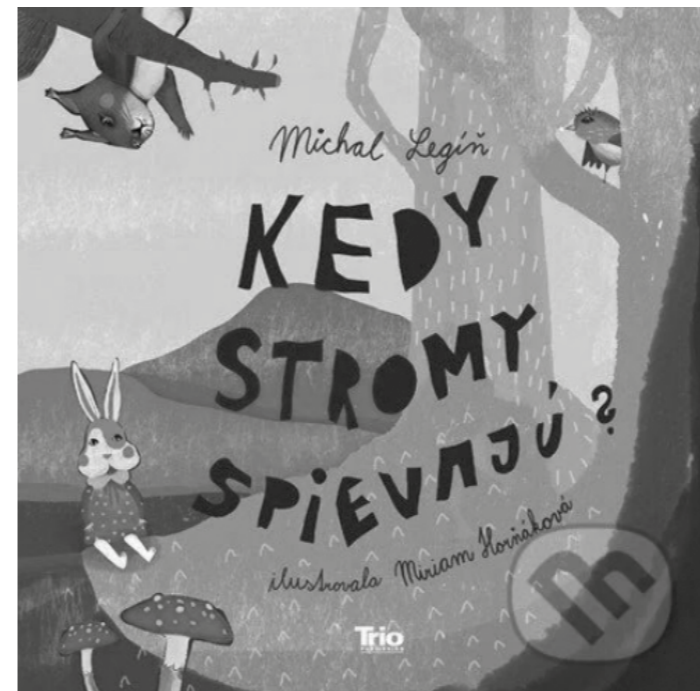

Foto: internet

Knižná exkurzia... do Praveku

Za ďalšiu veľmi prínosnú knihu zo sveta detskej literatúry považujem tiež titul s názvom *Strelka a Bystroš*: Misia Pravek, ktorú napísala Blanca Álvarez, klinická neuropsychologička a zdravotná psychologička. Pomocou rôznych sprievodných aktivít a hádaniek čitateľov a čitateľky sprevádzajú dvaja šikovní

hrdinovia – Strelka a Bystroš – počas predĺženého Praveku. Autorka vytvorila publikáciu s interaktívnym príbehom, pretože práve ňou chce poskytnúť vhodný mikro-tréning pre rozvoj neuropsychologických alebo emocionálnych zručností malých detí. No nudiť sa určite nebudú ani dospelí jedinci. S určitou istotou!

*Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK*

S Pankovčiom všade!

S pojmom magický realizmus sa mnohým fanúšikom literatúry vybaví najmä autori z krajín Južnej Ameriky. Vedeli ste, že zástupcu v tomto unikátnom a fantasknom literárnom a fantasknom žánri malo aj Slovensko? Bol ním práve Václav Pankovčín. Tento majiteľ voľby pre každého človeka, ktorý chce pred všednosťou každodenného života utiecť do fantasticky bizarného sveta.

ke me naše, v ktorom vytvoril autonómny svet, bájkou krajinu rozpinajúcu sa na ploche východného Slovenska s unikátnymi mestami, ako napríklad Marakéš alebo Rantapaprán. Václav Pankovčín je tak vhodnou voľbou pre každého človeka, ktorý chce pred všednosťou každodenného života utiecť do fantasticky bizarného sveta.

*Michal Onduš,
editor Novín DUK*

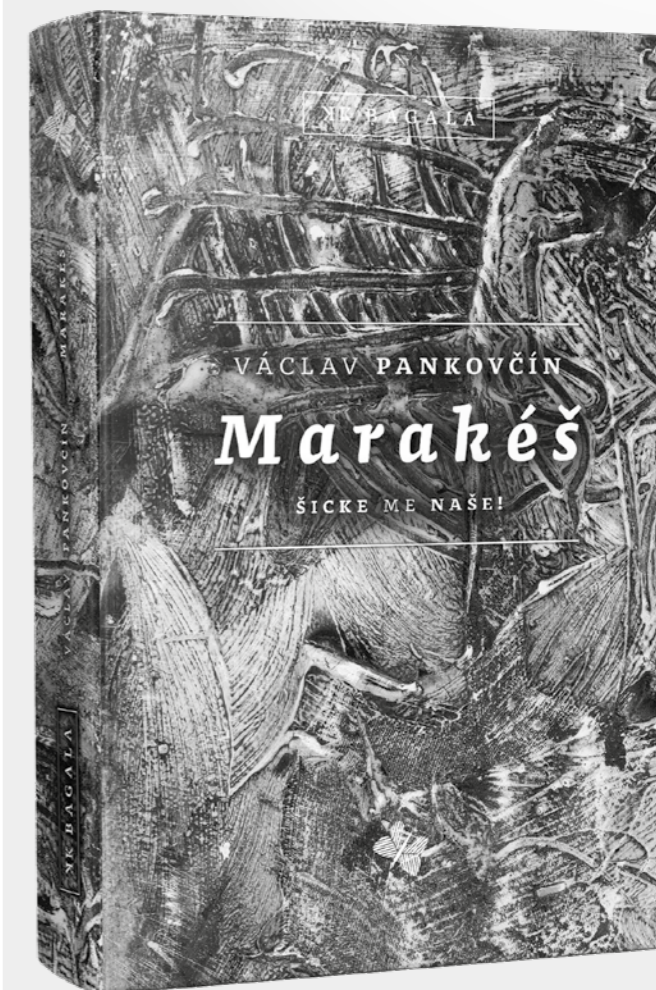

Foto: internet

Hor sa na letné výlety (po Bratislave)!

Je to tu. Prišlo to! Raz a znova sa školské brány na krátku chvíľu zatvárajú a začína dvojmesačné leto, všetkými tak chcené a dlho očakávané obdobie pokoja, nadmernej hydratácie a zábavných a dobrodružných aktivít a výletov. Ale nezabúdajte pri všetkej tejto bezchybnej letnej zábave aj na silný ochranný opaľovací krém, ktorý by sme mali mať vždy po ruke. Nikto z nás predsa nechce mať viditeľné vrásky už v tak mladom veku!

V poradí prvom čísle našich tohtoročných Novín DUK Vám, milí čitatelia, chceme poradiť zopár príjemných bratislavských miest, ktoré môžete počas letných prázdnin navštíviť. Určite neoľutujete, verte nám. Tak hor sa do čítania (a spoznávania a objavovania)!

1. Rozhodne najikonickejšia stavba bratislavského nábrežia – novootvorená Slovenská národná galéria (SNG). Bolo by až hriešne nenavštíviť ju. A to doslova. Po náročnej a dlhej rekonštrukcii sa podarilo vybudovať galériu európskeho typu aj v našej malebnej Bratislave. Okrem nádherných stálych a nestálych výstav je impozantný aj celkový areál – tzv. nádvorie. V ňom

sa môžete hrať, čítať dobrú knihu, opaľovať sa, pozeráť si vystavené objekty v priestore, alebo sa len ísť jednoducho prejsť, tak či onak, je to zážitok vôbec sa v ňom nachádzať.

2. Okrem SNG sa oplatí nazrieť aj do Medickej záhrady – najobľúbenejšie bratislavského verejného parku, ktorý sa nachádza v srdeci nášho hlavného mesta. Nachádzajú sa v nej udržiavané trávnaté plochy, kvetinové záhony a staré stromy. Napríklad v záhrade nájdete aj pomník známeho slovenského spisova-

teľa Martina Kukučina či významného maďarského básnika slovenského pôvodu Sándora Petőfiho.

3. Ak obľubujete vodu. Určite choďte navštíviť niektoré z bratislavských kúpalísk či jazerných plôch v blízkosti nášho mesta. Taktiež nebudete ľutovať, treba sa predsa schladiť v takýchto horúcich dňoch.

Dominika Horváthová,
editorka Novín DUK
Michal Onduš, editor Novín DUK

Foto: internet

GENERÁLNY PARTNER DUK

HLAVNÍ PARTNERI DUK

ORGANIZÁTORI DUK

PROJEKT FINANČNE PODPORILO

PARTNERI DUK

ZRIAĐOVATEĽ DIVADLA ARÉNA

PARTNER DUK ONLINE

SPOLUORGANIZÁTOR WORKSHOPOV DUK

MEDIÁLNI PARTNERI DUK

Vydáva: Združenie Maxa Reinhardta, Čajakova 1, 811 05 Bratislava. Editori: Dominika Horváthová, Michal Onduš.

Redakcia: Adam Cadmon Tchambak, Salome Bočková, Ester Lorincová.

Grafická úprava: Commercium s.r.o.